

Český parlament a parlamentarismus

KP IPS FSV UK

LS 2021

Historický a politický kontext

1. Historický kontext

Revoluce vs. kontinuita

- Změny systémů – parlamentů / parlamentarismů
  - Rakouský parlament
  - 1. čs. parlament
  - Komunistický parlament
  - Parlament po převratu
- Kontinuita – osobní přesahy = (přinejmenším) možnost přebírání pravidel a praxí

Parlamenty v Českých zemích (20. století)

Říšská rada

- Založená 1861
- Změna volebního systému 1906, první všeobecné volby 1907 (další 1911)

Český zemský sněm

- 1861
- Kuriový systém, volební census
- Mandát: 6 let
- 242 členů (po r. 1882), včetně 6 „Virilistů“
  - Velkostatkářská kurie (72)
  - Kurie měst a obchodních a živnostenských komor (87)
  - Kurie venkovských obcí (79)
- Zákonodárné kompetence, které podle ústavních zákonů neměla Říšská rada ve Vídni (zjm. zemědělství, komunální, částečně školské)
- Thunovský palác (= PS PČR)
- Císařským patentem z 26. července 1913 byl zemský sněm rozpuštěn.

Revoluční národní shromáždění

- **Prozatímní ústava, zákon č. 37/1918 Sb., o prozatímní ústavě.** Přijatá 13. listopadu 1918 Národním výborem československým
- 14. listopad 1918. Sídlo Thunovský palác, následně Rudolfinum
- 256, pak 270 poslanců (3/1919)
- **Kooptace** poslanců politickými stranami. Pro kooptaci se použily výsledky voleb do Říšské rady z roku 1911.
- Poprvé poslankyně (9, např. Alice Masaryková, za Slovensko)
- 5/1919 omezení kompetencí RNS

Ústava 1. Československé republiky

Národní shromáždění

§ 8 - **Sněmovna poslanecká má 300 členů**, kteří se volí podle všeobecného, rovného, přímého, tajného práva hlasovacího **podle zásady poměrného zastoupení**. Volby konají se v neděli.

§ 9 - **Právo voliti** do sněmovny poslanecké mají všichni státní občané Československé republiky bez rozdílu pohlaví, kteří překročili 21. rok věku svého a vyhovují ostatním podmínkám řádu volení do poslanecké sněmovny.

§ 10 - **Volitelní** jsou státní občané Československé republiky bez rozdílu pohlaví, kteří dosáhli **aspoň 30. roku** věku svého a vyhovují ostatním podmínkám řádu volení do poslanecké sněmovny.

§ 11 - **Volební období** poslanecké sněmovny trvá **6 let**.

§ 12 - Podrobnosti o výkonu práva volebního a provádění voleb obsahuje řád volení do sněmovny poslanecké.

§ 13 - **Senát má 150 členů**, kteří se volí podle všeobecného, rovného, přímého, tajného práva hlasovacího **podle zásady poměrného zastoupení**. Volby konají se v neděli.

§ 14 - **Právo voliti** do senátu mají všichni státní občané republiky Československé bez rozdílu pohlaví, kteří překročili 26. rok věku svého a vyhovují ostatním podmínkám zákona o složení a pravomoci senátu.

§ 15 - **Volitelní** jsou státní občané Československé republiky bez rozdílu pohlaví, kteří dosáhli **45. roku** věku svého a vyhovují ostatním podmínkám zákona o složení a pravomoci senátu.

§ 16 - Volební období senátu trvá **8 let**.

Ústava 1. Československé republiky

Prezident republiky

§ 31 -

(1) **Prezident republiky má právo rozpouštět sněmovny.**

(2) Práva tohoto nesmí užití posledních šest měsíců svého volebního období. Po uplynutí volebního období, jakož i po rozpuštění některé sněmovny jest provést nové volby do 60 dnů.

(3) Rozpuštění senátu nestaví trestního řízení zahájeného před senátem podle §§ 67 a 79.

NB: Senát byl vždy rozpuštěn předčasně = parlamentní volby, stejné složení

§ 47 - **President republiky má právo vrátiti s připomínkami zákon usnesený Národním shromážděním** do měsíce počítajíc ode dne, kdy usnesení Národního shromáždění bylo dodáno vládě.

§ 48 –

(1) **Setrvají-li obě sněmovny** při hlasování podle jmen na vráceném zákonu nadpoloviční většinou všech svých členů, zákon budiž vyhlášen.

(2) Nebylo-li dosaženo takové souhlasné většiny v obou sněmovnách, zákon budiž vyhlášen, když se na něm při opětovném hlasování podle jmen usnesla **sněmovna poslanecká většinou tří pětin** všech svých členů.

(3) Jde-li o zákon, k jehož přijetí je třeba vyšší přítomnosti členů a většiny zvláště vyznačené, je třeba, aby vrácený zákon byl přijat za této vyšší přítomnosti a vyznačenou většinou.

§ 56

(1) President republiky jest volen Národním shromážděním (§ 38).

§ 19 -

(1) O platnosti voleb do sněmovny poslanecké i do senátu rozhoduje **volební soud**.

(2) Podrobnosti upravuje zákon.

Zemské zastupitelstvo

Zákon č. 125/1927 Sb. z. a n., „O organizaci politické správy“, zrušení žup a založené samosprávných zemí.

Zemské zastupitelstvo v zemi České (1929-1938), resp. Moravské

Ze dvou třetin volené obyvatelstvem a z jedné třetiny jmenované československou vládou

Počet členů zemských zastupitelstev:

V zemi České: 120 členů

V zemi Moravskoslezské: 60 členů

Komunistické ústavy

➤ Ústava 9. května 1948, lidově demokratická republika

- ústavní zákon č. 150/1948 Sb.
- Jednokomorové Národní shromáždění
- 300 poslanců volených na dobu 6. let
- Předsednictvo o dvaceti čtyřech členech
- + Slovenská národní rada, 100 poslanců

➤ Ústava 11. července 1960, socialistická republika

- Ústavní zákon č. 100/1960 Sb.
- Jednokomorové Národní shromáždění
- 300 poslanců volených na dobu 4. let
- + Slovenská národní rada, 100 poslanců

Federalizace

Ústavní zákon č. 143/1968 Sb., o československé federaci

➤ Federální parlament

- Sněmovna lidu, 200 poslanců (po r. 1990: 150), z toho cca 135 ČSR (100)
- Sněmovna národů: 75 + 75
- Obě komory usnášení schopná při účasti alespoň nadpoloviční většiny poslanců.

➤ Volební období:

- 1969–1971 (1969: 6 zbavení mandátu, kooptace)
- 1971–1976
- 1976–1981
- 1981–1986
- 1986–1990 (kooptace leden-březen 1990)
- 1990–1992
- 1992

➤ **Slovenská národní rada** (1945/1948/1960), asymetrie

Národní rada SR (Ú. 1/10/1992)

➤ **Česká národní rada** (1968)

150/200 poslanci volenými na období čtyř let, po novelizaci ústavním zákonem č. 43/1971 Sb. pěti let

Volby: 1968 (150, pak kooptace 50), 1971, 1976, 1981, 1986, 1990 a 1992.

Volby přímé

2. Politický kontext

	premiér	vládní strany	počet křesel	funkční období	opoziční strany
1	Václav Klaus I.	ODS, KDS, ODA, KDU-ČSL	105	1992 – 1996	LB, ČSSD, LSU, HSD-SMS, SPR-RSČ
2	Václav Klaus II.	ODS, ODA, KDU-ČSL	99	1996 – 1998	KSČM, ČSSD, SPR-RSČ
3	Josef Tošovský	Úřednická vláda		leden – červenec 1998	
4	Miloš Zeman	ČSSD	63	1998 – 2002	KSČM, KDU-ČSL, US, ODS
5	Vladimír Špidla	ČSSD a Koalice	101	2002 – 2004	KSČM, ODS
6	Stanislav Gross	ČSSD a Koalice	101	2004 – 2005	KSČM, ODS
7	Jiří Paroubek	ČSSD a Koalice	101	2005 – 2006	KSČM, ODS
8	Mirek Topolánek I.	ODS	81	2006 – 2007	KSČM, ČSSD, SZ, KDU-ČSL
9	Mirek Topolánek II.	ODS, KDU-ČSL, SZ	100	2007 – 2009	KSČM, ČSSD
10	Jan Fischer	Úřednická vláda		2009 – 2010	
11	Petr Nečas	ODS, TOP 09, VV	118	2010 – 2013	KSČM, ČSSD
12	Jiří Rusnok	Úřednická vláda		2013 – 2014	
13	Bohuslav Sobotka	ČSSD, ANO, KDU-ČSL	111	2014 – 2017	KSČM, ÚSVIT, TOP 09, ODS
14/ 15	Andrej Babiš	ANO, ČSSD	78	2017/18 -	KSČM, Piráti, KDU-ČSL, STAN, TOP 09, ODS, SPD

Volby 5-6/6/1992

Vláda Václava Klause 1 2/7/1992 – 4/7/1996 ODS-KDS + KDU-ČSL + ODA – 105

		Hlasů	%	
Koalice ODS a KDS	Občanská demokratická strana	1 924 483	29,73 %	66
	Křesťanskodemokratická strana			10
Koalice Levý blok	Komunistická strana Čech a Moravy	909 490	14,05 %	33
	Demokratická levice ČSFR			2
Československá sociální demokracie		422 736	6,53 %	16
Liberálně sociální unie	Strana zelených	421 988	6,52 %	3
	Československá strana socialistická			5
	Zemědělská strana			8
Křesťanská a demokratická unie - Československá strana lidová		406 341	6,28 %	15
Sdružení pro republiku - Republikánská strana Československa		387 026	5,98 %	14
Občanská demokratická aliance		383 705	5,93 %	14
Hnutí za samosprávnou demokracii - Společnost pro Moravu a Slezsko		380 088	5,87 %	14
Občanské hnutí		297 406	4,59 %	0
Hnutí důchodců za životní jistoty		244 319	3,77 %	0
Strana československých podnikatelů, živnostníků a rolníků		203 654	3,15 %	0
Klub angažovaných nestraníků		174 006	2,69 %	0
Nezávislá iniciativa		88 823	1,37 %	0
Strana přátel piva		83 959	1,30 %	0
Hnutí za sociální spravedlnost		69 621	1,08 %	0
Demokraté 92 za společný stát		37 839	0,58 %	0
Romská občanská iniciativa ČSFR		16 854	0,26 %	0
Strana republikánské a národně demokratické jednoty		11 115	0,17 %	0
Národně sociální strana - Československá strana národně sociální		9 797	0,15 %	0
		6 473 250	100 %	200

První období (1992-1996)

- Jasná vládní převaha
  - Politická situace
  - Institucionální výhoda (neexistence Senátu)
- Neochota V. Klause se zodpovídat Parlamentu (resp. PS)
  - využití možnosti (Ú 38, odst. 1) udílení slova členovi vlády (= bez následné rozpravy, pouze mohli reagovat poslanci s přednostním právem na udělení slova, kdykoli o to požádají, či pouze faktickou poznámkou)
  - nepřítomnost na jednání (rozpočtová debata)
- Změna situace po přijetí nového jednacího řádu PS v r. **1995**, povinnost vlády se zúčastnit jednání (úvodní jednání schůze do schválení pořadu, povinnost pro premiéra být přítomen celého jednání, nebo místopředseda vl., povinnost pro členy vl. zúčastnit se projednávání jednotlivých bodů pořadu podle své působnosti)

Volby 31/5-1/6/1996

Vláda Václava Klause 2 4/7/1996 – 2/1/1998 **ODS + KDU-ČSL + ODA – 99**

Vláda Josefa Tošovského 2/1/1998 – 22/7/1998 *de facto* US + KDU-ČSL + ODA - 123

	Hlasů	%	
Občanská demokratická strana	1 794 560	29,62 %	68
Česká strana sociálně demokratická	1 602 250	26,44 %	61
Komunistická strana Čech a Moravy	626 136	10,33 %	22
Křesťanská a demokratická unie – Československá strana lidová	489 349	8,08 %	18
Sdružení pro republiku – Republikánská strana Československa	485 072	8,01 %	18
Občanská demokratická aliance	385 369	6,36 %	13
Důchodci za životní jistoty	187 455	3,09 %	0
Demokratická unie	169 796	2,80 %	0
Svobodní demokraté – Liberální strana národně sociální	124 165	2,05 %	0
Levý blok	85 122	1,40 %	0
Nezávislí	30 125	0,50 %	0
Českomoravská unie středu	27 490	0,45 %	0
Hnutí Samosprávné Moravy a Slezska – Moravské Národní Sjednocení	25 198	0,42 %	0
Moravská národní strana – Hnutí slezskomoravského sjednocení	16 580	0,27 %	0
Strana demokratické levice	7 740	0,13 %	0
Česká pravice	2 808	0,05 %	0
	6 059 215	100 %	200

Druhé období (1996-1998)

- „Nestabilní rovnováha“ (J. Wintr)
- Výzva V. Havla k použití „státotvornému rozumu“ poslanců (aby vznikla menšinová vláda)
- Návrat části stranických elit (bývalých fed. poslanců)
- Zdržovací taktika SPR-RSČ (dlouhé projevy)
- Rozdělení silových pozic
- Žádost o vyslovení nedůvěry, vláda „přežila“ díky nezařazeného J. Wagnerovi (původně ČSSD), za předpokladu, že vláda slíbí, že předloží PS koncepci privatizace bank a velkých podniků.
- „Sarajevský atentát“ a vládní krize
- Prezidentův projev podporující vládu J. Tošovského (důvěra za předčasné volby)
- Ústavní návrh (ČSSD) na zkrácení funkčního období, zákon č. 69/1998 Sb.

Volby 19-20/6/1998

Vláda Miloše Zemana

22/7/1998 – 15/7/2002 – **ČSSD - 73**

	Hlasů	%	
Česká strana sociálně demokratická	1 928 660	32,31 %	74
Občanská demokratická strana	1 656 011	27,74 %	63
Komunistická strana Čech a Moravy	658 550	11,03 %	24
Křesťanská a demokratická unie - Československá strana lidová	537 013	9,00 %	20
Unie svobody	513 596	8,60 %	19
Sdružení pro republiku - Republikánská strana Československa	232 965	3,90 %	0
Důchodci za životní jistoty	182 900	3,06 %	0
Demokratická unie	86 431	1,45 %	0
Strana zelených	67 143	1,12 %	0
NEZÁVISLÍ	51 981	0,87 %	0
Moravská demokratická strana	22 282	0,37 %	0
Česká strana národně sociální	17 185	0,29 %	0
Občanská koalice - Politický klub	14 788	0,25 %	0
	5 969 505	100 %	200

Třetí období (1998-2002)

Opoziční smlouva („dohoda mocných“)

Rozdělení silových pozic

„hořká nutnost pro ODS“ (V. Klaus), proti vládnímu programu

Potíže při prosazování rozpočtu (1998 a 1999) (první s podporou KDU-ČSL a KSČM, další tři s podporou ODS)

Nové (dočasné) úzus předstoupení premiéra před sněmovnou s průběžnou zprávou o realizaci programového prohlášení (1999) (zpráva o „stavu české společnosti“)

Volby 14-15/6/2002

Vláda Vladimíra Špidly 15/7/2002–4/8/2004 –ČSSD + US-DeU + KDU-ČSL-101

Vláda Stanislava Grosse 4/8/2004 – 25/4/2005 - idem

Vláda Jiřího Paroubka 25/4/2005 – 16/8/2006 - idem

	Hlasů	%	
Česká strana sociálně demokratická	1 440 279	30,20 %	70
Občanská demokratická strana	1 166 975	24,47 %	58
Komunistická strana Čech a Moravy	882 653	18,51 %	41
Koalice	680 671	14,21 %	31
Sdružení nezávislých	132 699	2,78 %	
Strana zelených	112 929	2,36 %	
Republikáni Miroslava Sládka	46 325	0,97 %	
Strana venkova	41 773	0,87 %	
Strana za životní jistoty	41 404	0,86 %	
Česká strana národně sociální	38 655	0,81 %	
Naděje	29 955	0,62 %	
<small>celkem</small>	4 700 000	100,00 %	
<small>Česká demokratická strana</small>	24 279	0,50 %	
<small>US-DeU</small>	16 750	0,35 %	
<small>KDU-ČSL</small>	13 049	0,27 %	
<small>ČSSD</small>	12 957	0,27 %	
<small>Strana zelených</small>	10 949	0,23 %	
<small>Strana za životní jistoty</small>	9 257	0,20 %	
<small>Republikáni Miroslava Sládka</small>	9 287	0,19 %	
<small>Strana venkova</small>	8 901	0,19 %	
<small>Strana národně sociální</small>	6 786	0,14 %	
<small>Česká demokratická strana</small>	5 512	0,11 %	
<small>Strana zelených</small>	4 699	0,09 %	
<small>Strana za životní jistoty</small>	2 061	0,04 %	
<small>Česká strana národně sociální</small>	892	0,01 %	
<small>Strana národně sociální</small>	527	0,01 %	
<small>Strana demokratického socialismu</small>	475	0,01 %	
<small>celkem</small>	139	0,00 %	
<small>celkem</small>	4 700 000	100,00 %	200

Čtvrté období (2002-2006)

- Nejtěsnější většina (J. Wintr)
- **Nestabilní vlády** (vnitřní nestabilita ČSSD)
- **Atypická koalice** (heterogenní), dvě velké opoziční strany
- Kritika vlády od Tomáše Vrbíka (US-DeU) (náhradník H. Marvanové), ale podpora Petra Kotta (vyloučený z ODS v říjnu 2003, než rezignoval na mandát v červenci 2004)
- **Vůbec první návrh na vyslovení nedůvěry vládě** (neúspěšné, 26/9/2003, kvůli reformě veřejných financí, Josef Hojdar za ČSSD se zdržel)
- 2. Návrh na vyslovení nedůvěry vládě S. Grosse (duben 2005), odchod menších stran z vlády
- Čtyřikrát byla vyslovená důvěra (7/8/2002, 11/3/2002, 24/8/2004 a 13/5/2005)

Volby 2-3/6/2006

Vláda Mirka Topolánka 1 4/9/2006 – 11/10/2006

– ODS, 81 ODS (96 pro vládu, 99 proti)

15 členů, včetně 6 „nestraníků“

	Hlasů	%	
Občanská demokratická strana	1 892 475	35,38 %	81
Česká strana sociálně demokratická	1 728 827	32,32 %	74
Komunistická strana Čech a Moravy	685 328	12,81 %	26
Křesťanská a demokratická unie - Československá strana lidová	386 706	7,22 %	13
Strana zelených	336 487	6,29 %	6
SNK Evropské demokraté	111 724	2,08 %	0
Nezávislí demokraté (předseda V. Zelený)	36 708	0,68 %	0
NEZÁVISLÍ	33 030	0,61 %	0
Strana zdravého rozumu	24 828	0,46 %	0
Pravý blok	20 382	0,38 %	0
Unie svobody - Demokratická unie	16 457	0,30 %	0
Právo a Spravedlnost	12 756	0,23 %	0
Moravané	12 552	0,23 %	0
Strana Rovnost Šancí	10 879	0,20 %	0
Národní strana	9 341	0,17 %	0
Koalice pro Českou republiku	8 140	0,15 %	0
Koruna Česká (monarchistická strana Čech, Moravy a Slezska)	7 293	0,13 %	0
Balbinova poetická strana	6 897	0,12 %	0
4 VIZE	3 109	0,05 %	0
Česká strana národně socialistická	1 387	0,02 %	0
Helax - Ostrava se baví	1 375	0,02 %	0
Humanistická strana	857	0,01 %	0
Folklor i Společnost	574	0,01 %	0
Česká pravice	395	0,00 %	0
Liberální reformní strana	253	0,00 %	0
České hnutí za národní jednotu	216	0,00 %	0
	5 348 976	100,00 %	200

Vláda Topolánek 2 9/1/2007 – 26/3/2009 – ODS + KDU-ČSL + SZ + 2 – 100

	Hlasů	%	
Občanská demokratická strana	1 892 475	35,38 %	81
Česká strana sociálně demokratická	1 728 827	32,32 %	74
Komunistická strana Čech a Moravy	685 328	12,81 %	26
Křesťanská a demokratická unie - Československá strana lidová	386 706	7,22 %	13
Strana zelených	336 487	6,29 %	6
SNK Evropská demokraté	111 724	2,08 %	0
Nezávislí demokraté (předseda V. Železný)	36 708	0,68 %	0
NEZÁVISLÍ	33 030	0,61 %	0
Strana zdravého rozumu	24 828	0,46 %	0
Pravý blok	20 382	0,38 %	0
Unie svobody - Demokratická unie	16 457	0,30 %	0
Právo a Spravedlnost	12 756	0,23 %	0
Moravané	12 552	0,23 %	0
Strana Rovnost Šanci	10 879	0,20 %	0
Národní strana	9 341	0,17 %	0
Koalice pro Českou republiku	8 140	0,15 %	0
Koruna Česká (monarchistická strana Čech, Moravy a Slezska)	7 293	0,13 %	0
Balbinova poetická strana	6 897	0,12 %	0
4 VIZE	3 109	0,05 %	0
Česká strana národně socialistická	1 387	0,02 %	0
Helax - Ostrava se baví	1 375	0,02 %	0
Humanistická strana	857	0,01 %	0
Folklor i Společnost	574	0,01 %	0
Česká pravice	395	0,00 %	0
Liberální reformní strana	253	0,00 %	0
České hnutí za národní jednotu	216	0,00 %	0
	5 348 976	100,00 %	200

Páté období (2006-2009)

- Období zmatků (J. Wintr) – nástup opozice
- **Povolební pat** (100/100)
- **Problém se zvolením předsedy PS.** Na 7. pokusu byl zvolen Miloslav Vlček (ČSSD), který se zavázal nevyužít pravomoc jmenovat premiéra na 3. pokusu (čl. 68, 4 Ú.)
- První vláda M. Topolánka nedostala důvěru (3/10/2006) – **první příklad neúspěchu-** , podpora širší než počet poslanců ODS
- **Druhý pokus znovu Topolánkovi**, zdržení kvůli nesouhlasu prezidenta s osobou navrženou na MZV.
- 19/1/2007 - Sociální demokraté **Petr Melčák** a **Michal Pohanka** při hlasování opustili sál. Petr Wolf (ČSSD) chybně řekl „Jsem proti návrhu“ místo „proti návrhu“ (započítán jako zdržel se)
- **5 návrhů na vyslovení nedůvěry** vládě, poslední úspěšný 24/3/2009. Pro návrh: ČSSD, KSČM, Vlastimil Tlustý (ODS), nezařazení Jan Schwippel (původně ODS), Olga Zubová a Věra Jakubková (původně SZ).
- Rozpad dvou vládních stran, ne-li tři...

Vláda Jana Fischera 8/5/2009 – 13/7/2010

– de facto ODS + ČSSD + SZ - 156

	Hlasů	%	
Občanská demokratická strana	1 892 475	35,38 %	81
Česká strana sociálně demokratická	1 728 827	32,32 %	74
Komunistická strana Čech a Moravy	685 328	12,81 %	26
Křesťanská a demokratická unie - Československá strana lidová	386 706	7,22 %	13
Strana zelených	336 487	6,29 %	6
SNK Evropská demokraté	111 724	2,08 %	0
Nezávislí demokraté (předseda V. Železný)	36 708	0,68 %	0
NEZÁVISLÍ	33 030	0,61 %	0
Strana zdravého rozumu	24 828	0,46 %	0
Pravý blok	20 382	0,38 %	0
Unie svobody - Demokratická unie	16 457	0,30 %	0
Právo a Spravedlnost	12 756	0,23 %	0
Moravané	12 552	0,23 %	0
Strana Rovnost Šanci	10 879	0,20 %	0
Národní strana	9 341	0,17 %	0
Koalice pro Českou republiku	8 140	0,15 %	0
Koruna Česká (monarchistická strana Čech, Moravy a Slezska)	7 293	0,13 %	0
Balbinova poetická strana	6 897	0,12 %	0
4 VIZE	3 109	0,05 %	0
Česká strana národně socialistická	1 387	0,02 %	0
Helax - Ostrava se baví	1 375	0,02 %	0
Humanistická strana	857	0,01 %	0
Folklor i Společnost	574	0,01 %	0
Česká pravice	395	0,00 %	0
Liberální reformní strana	253	0,00 %	0
České hnutí za národní jednotu	216	0,00 %	0
	5 348 976	100,00 %	200

Volby 28-29/5/2010

Vláda Petra Nečase 13/7/2010-10/7/2013 -

ODS + TOP 09 + VV/LiDem – 118 (105)

	Hlasů	%	Mandats
Česká strana sociálně demokratická	1 155 267	22,08 %	56
Občanská demokratická strana	1 057 792	20,22 %	53
TOP 09	873 833	16,70 %	41
Komunistická strana Čech a Moravy	589 765	11,27 %	26
Věci veřejné	569 127	10,88 %	24
Křesťanská a demokratická unie - Československá strana lidová	229 717	4,39 %	0
Strana Práv Občanů ZEMANOVCÍ	226 527	4,33 %	0
Suverenita - blok Jany Bobošíkové, strana zdravého rozumu	192 145	3,67 %	0
Strana zelených	127 831	2,44 %	0
Dělnická strana sociální spravedlnosti	59 888	1,14 %	0
Česká pirátská strana	42 323	0,80 %	0
Strana svobodných občanů	38 894	0,74 %	0
Volte Právý Blok www.cibulka.net	24 750	0,47 %	0
Občané.cz	13 397	0,25 %	0
Moravané	11 914	0,22 %	0
Konzervativní strana	4 232	0,08 %	0
Koruna Česká (monarchistická strana Čech, Moravy a Slezska)	4 024	0,07 %	0
ŠTOP	3 155	0,06 %	0
Sdružení pro republiku - Republikánská strana Československa	1 993	0,03 %	0
Klíčové hnutí	1 099	0,02 %	0
Česká strana národně socialistická	1 371	0,02 %	0
Humanistická strana	552	0,01 %	0
Národní prosperita	186	0,00 %	0
Liberálové.CZ	260	0,00 %	0
Česká strana národně sociální	295	0,00 %	0
Evropský střed	522	0,00 %	0
	5 230 859	100,00 %	200

Šesté období (2009/10-2013)

- „Pravidlo“ „víteze voleb“
- Nejširší vládní většina...
- **Dvě žádosti o vyslovení důvěry**: 10/8/2010 a 27/4/2012 (odchod VV, podpora LiDem)
- **Pět návrhů na vyslovení nedůvěry vládě**, poslední (17/1/2013) kvůli amnestii prezidenta Václava Klause, kterou spolupodepsal premiér Nečas (otázka interpretace politické odpovědnosti)
- Poprvé **schválení zákona spjatý s vyslovením důvěry** (7/11/2012) (vládní „stabilizační balíček“ vrácený senátem), „rebelující“ poslanci ODS Petr Tluchoř, Ivan Fuksa a Marek Šnajdr se před hlasováním o balíčku vzdali mandátu. Následně obvinění z úplatkářství v souvislosti se složením poslaneckého mandátu...
- Atypický konec vlády: 14/6/2013 požádalo ČSSD předsedkyni poslanecké sněmovny Miroslavu Němcovou o svolání mimořádné schůze s návrhem na vyslovení nedůvěry vládě („kauza Nagyová“). Schůze se očekávala 18/6/2013. 17/6 však **premiér Petr Nečas sám podal demisi**, čímž hlasování o důvěře předešel

Vláda Jiřího Rusnoka 10/7/2013-29/1/2014 (93 pro ČSSD, KSČM, VV) návrh Miroslavy Němcové (105)...

	Hlasů	%	
Česká strana sociálně demokratická	1 155 267	22,08 %	56
Občanská demokratická strana	1 057 792	20,22 %	53
TOP 09	873 833	16,70 %	41
Komunistická strana Čech a Moravy	589 765	11,27 %	26
Věci veřejné	569 127	10,88 %	24
Křesťanská a demokratická unie - Československá strana lidová	229 717	4,39 %	0
Strana Práv Občanů ZEMANOVCI	226 527	4,33 %	0
Suverenita - blok Jany Bobošíkové, strana zdravého rozumu	192 145	3,67 %	0
Strana zelených	127 831	2,44 %	0
Dělnická strana sociální spravedlnosti	59 888	1,14 %	0
Česká pirátská strana	42 323	0,80 %	0
Strana svobodných občanů	38 894	0,74 %	0
Volte Právý Blok www.cibulka.net	24 750	0,47 %	0
Občané.cz	13 397	0,25 %	0
Moravané	11 914	0,22 %	0
Konzervativní strana	4 232	0,08 %	0
Koruna Česká (monarchistická strana Čech, Moravy a Slezska)	4 024	0,07 %	0
STOP	3 155	0,06 %	0
Sdružení pro republiku - Republikánská strana Československa	1 993	0,03 %	0
Klíčové hnutí	1 099	0,02 %	0
Česká strana národně socialistická	1 371	0,02 %	0
Humanistická strana	552	0,01 %	0
Národní prosperita	186	0,00 %	0
Liberálové.CZ	260	0,00 %	0
Česká strana národně sociální	295	0,00 %	0
Evropský střed	522	0,00 %	0
	5 230 859	100,00 %	200

Volby 25-26/10/2013

Vláda Bohuslava Sobotky

29/1/2014-

13/12/2017 – ČSSD + ANO 2011 + KDU-ČSL (111)

	Hlasů	%	
Česká strana sociálně demokratická	1 016 829	20,45 %	50
ANO 2011	927 240	18,65 %	47
Komunistická strana Čech a Moravy	741 044	14,91 %	33
TOP 09	596 357	11,99 %	26
Občanská demokratická strana	384 174	7,72 %	16
Úsvit přímé demokracie Tomia Okamury	342 339	6,88 %	14
Křesťanská a demokratická unie - Československá strana lidová	336 970	6,78 %	14
Strana zelených	159 025	3,19 %	0
Česká pirátská strana	132 417	2,66 %	0
Strana svobodných občanů	122 564	2,46 %	0
Strana Práv Občanů ZEMANOVCÍ	75 113	1,51 %	0
Dělnická strana sociální spravedlnosti	42 906	0,86 %	0
Politické hnutí Změna	28 592	0,57 %	0
HLAVU VZHŮRU - volební blok	21 241	0,42 %	0
Suverenita – Strana zdravého rozumu	13 538	0,27 %	0
Strana soukromníků České republiky	13 041	0,26 %	0
Koruna Česká (monarchistická strana Čech, Moravy a Slezska)	8 932	0,17 %	0
LEV 21 - Národní socialisté	3 843	0,07 %	0
Aktiv nezávislých občanů	1 237	0,02 %	0
Volte Pravý Blok www.cibulka.net	1 225	0,02 %	0
Romská demokratická strana	609	0,01 %	0
OBČANÉ 2011	455	0,0 %	0
Klub angažovaných nestraníků	293	0,0 %	0
	4 969 984	100,00 %	200

„Lánský puč“

Sedmé období (2013-2017)

- Nástup nových stran (nových poslanců), návrat KDU-ČSL
- „Lánský puč“. Další výrazný zásah prezidenta rep.. Vláda B. Sobotky jmenovaná 29/1/2014, hlasování o důvěře 18/2/2014. Proti hlasovalo 38 přítomných poslanců TOP 09 a STAN a ODS. Všech (33) přítomných komunistů se hlasování zdrželo. Poslanci hnutí Úsvit před hlasováním opustili sál.
- Prezident mj. trval na schválení služebního zákona před jmenováním vlády (zjm. podmínka pro jmenování Andreje Babiše).
- Pouze jeden návrh na vyslovení nedůvěry (26/5/2015) (kvůli daňové podpoře biopaliv) – nejnižší podpora (47)
- Nevídaná **krize ohledně odvolání Andreje Babiše...** resp. komplikované odvolání AB („spor“ o interpretaci demisi premiéra ve smyslu demise celé vlády, nebo „pouze“ jejího předsedy)

Volby 20-21/10/2017

Vláda Andreje Babiše 1 13/12/2017 (AB jmenován 6/12/2017) – ANO 2011 (78)

Vláda Andreje Babiše 2 27/6/2018 – ČSSD (+ KSČM) (+ SPD?) 93 (105/91)

	Hlasů	%	
ANO 2011	1 500 113	29,64 %	78
Občanská demokratická strana	572 962	11,32 %	25
Česká pirátská strana	546 393	10,79 %	22
Svoboda a přímá demokracie	538 574	10,64 %	22
Komunistická strana Čech a Moravy	393 100	7,76 %	15
Česká strana sociálně demokratická	368 347	7,27 %	15
Křesťanská a demokratická unie – Československá strana lidová	293 643	5,80 %	10
TOP 09	268 811	5,31 %	7
Starostové a nezávislí	262 157	5,18 %	6
Strana svobodných občanů	79 229	1,56 %	0
Strana zelených	74 335	1,46 %	0
Strana zdravého rozumu	36 528	0,72 %	0
Realisté	35 995	0,71 %	0
Strana Práv Občanů	18 556	0,36 %	0
SPORTOVCI	10 593	0,20 %	0
Dělnická strana sociální spravedlnosti	10 402	0,20 %	0
Sdružení pro republiku – Republikánská strana Československa Miroslava Sládka	9 857	0,19 %	0
Řád národa - Vlastenecká unie	8 735	0,17 %	0
Občanská demokratická aliance (2016)	8 030	0,15 %	0
Blok proti islamizaci – Obrana domova	5 077	0,10 %	0
Referendum o Evropské unii	4 276	0,08 %	0
Radostné Česko	3 852	0,07 %	0
CESTA ODPOVĚDNÉ SPOLEČNOSTI	3 758	0,07 %	0
Dobrá volba 2016	3 722	0,07 %	0
Česká strana národně sociální	1 573	0,03 %	0
Volte Pravý Blok www.cibulka.net	491	0,00 %	0
Společnost proti developerské výstavbě v Prokopském údolí	438	0,00 %	0
Unie Hrdosti, Aktivity, Vlastenectví, Empatie a Lidskosti 2017	436	0,00 %	0
OBČANÉ 2011-SPRAVEDLNOST PRO LIDI	359	0,00 %	0
Národ Sobě	300	0,00 %	0
Česká národní fronta	117	0,00 %	0

Osmé období (2017-20...)

- 1. žádost o důvěru 16/1/2018. 1. Vláda AB v období **(13/12/2017 – 27/6/2018)**. Přijetí vládní demise prezidentem bylo ohlášeno s až na 24. ledna (dva dny před 2. kolem prezid. voleb)
- **Nová vláda 27/6, hlasování o důvěru 12/7/2018**. Kabinet AB podpořilo 105 poslanců ANO, ČSSD a KSČM. KSČM však mimo vládní koalici (ad hoc dohoda ANO 2011-KSČM)
- Dosud 2 žádosti o vyslovení nedůvěry vl.: 23/11/2018 (kauza AB Jr) a 27/6/2019 (střet zájmu + demonstrace)
- Nejasné kontury vládní většiny (SPD)
- Specifické vztahy Pdt-1M
- Kauzy „znevažující“ parlament(?)
- Otázka (znovu) dávání do protikladu občanskou společnost a parlament
- Covid...

Většina-opozice, odpovědnost

- **Sestavování vlády**
- Volba orgánu PS P
- Vládní odpovědnost (důvěra) a rozpuštění dolní komory PČR
- **Kontinuita**
- **Přeběhlictví**
- Postavení opozice
- Obstrukce

Sestavování vlády

- Koaliční smlouvy – 1. byla podepsaná 2/7/2002 (Špidlova vláda)
- Předchozí podobné dokumenty tzv. toleranční patentu 1996 a hlavně *Smlouva o vytvoření stabilního politického prostředí v ČR uzavřená mezi ČSSD a ODS*
- Ustanovení pravidel řešení problémů + částečná juridiciarizace vnitrovládních (koaličních) vztahů

[https://www.vlada.cz/cz/clenove-vlady/historie-minulych-
vlad/prehled-vlad-cr/1993-2007-cr/](https://www.vlada.cz/cz/clenove-vlady/historie-minulych-vlad/prehled-vlad-cr/1993-2007-cr/)

- Vládní odpovědnost (důvěra) (18 žádostí o vyslovení důvěry, 3 odmítnuty, 15 návrhů na vyslovení nedůvěry, 1 prošel)) a rozpuštění/pokusy/ dolní komory PČR (1998, 2009, 2013)

Kontinuita - Nejdéle sloužící členové PS PČR

Jméno	Komora	Počet volebních období	Věk	Zvolen na kandidátní listině	Aktuální funkce (mj.)
Marek Benda	PS	8 (10)	52	ODS	Předseda ÚPV
Miroslav Grebeníček	PS	7 (10)	73	KSČM	Místopředseda VVVKMT
Vojtěch Filip	PS	7 (9)	65	KSČM	1. Místopředseda PS
Lubomír Zaorálek	PS	7 (8)	64	ČSSD	Ministr Kultury
Pavel Kováčik	PS	7	65	KSČM	Předseda poslaneckého klubu Místopředseda Zem.
Bohuslav Sobotka	PS	7*	48	ČSSD	-
Petr Nečas	PS	6	54	ODS	-
Hana Orgoníková	PS	6	68 †	ČSSD	-
Zuzka Bebarová-Rujbrová	PS	6	68	KSČM	-
Miroslava Němcová	PS	6	66	ODS	Senát
Miroslav Kalousek	PS	6	58	KDU-ČSL, TOP09	

* Poslanec Bohuslav Sobotka složil k 31. 3. 2018 svůj mandát

Fenomén přeběhlictví a dopad na stabilitu vlády

- Dlouhodobý fenomén (volný mandát, slabá stranická disciplína, jiné důvody)
- Nejkrainější příklad (co se týče dopadů na vládu): 2006-2009
  - Volby v červnu 2006 končí patem, Michal Pohanka a Miloš Melčák podpoří vládu Topolánka 2 (resp. nezúčastnili se hlasování).
  - (Michal Pohanka a Miloš Melčák opouští klub ČSSD a jsou vyloučení ze strany 2/2007)
  - Opakované pokusy o vyslovení nedůvěry vládě
  - Prosinec 2008, Pohanka oznámil, že složí poslanecký mandát
  - Evžen Snítily (ČSSD) pomohl vládě prosadit rozpočet na rok 2009
  - Březen 2009: vyslovení nedůvěry vládě – pro návrh hlasuje Petr Tlustý (ODS), Jan Schwippel (ODS), Olga Zubová (SZ) a Věra Jakubková (SZ)
  - Úspěšná ústavní stížnost Melčáka na rozhodnutí prezidenta svolat předčasné volby